

Н. М. Кравцова, О. Д. Придаток

ЧАСТИНА
1

УКРАЇНСЬКА МОВА БУКВАР

1

Видавництво

«Підручники
і посібники»

Н. М. Кравцова, О. Д. Придаток

УКРАЇНСЬКА МОВА БУКВАР

підручник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Видавництво

«Підручники
і посібники»

УДК 811.161.2(075.2)
К 77

Підручник розроблено відповідно до Типової освітньої програми
колективу авторів під керівництвом О. Я. Савченко

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(*наказ МОН України від 06.07.2018 р. № 734*)

**Видано за рахунок державних коштів
Продаж заборонено**

Умовні позначення

— мовно-логічні ігри

— із джерел народної мудрості

— дослідження мовних явищ

виплив — слово з буквою, яка не вивчалася

— тексти для дітей, які вміють читати

— творче завдання

Кравцова Н.
К 77 Українська мова. Буквар : підруч. для 1 кл. закладів загальної
середньої освіти. У 2 ч. Ч. 1 / Н. Кравцова, О. Придаток. —
Тернопіль : Підручники і посібники, 2018. — 96 с.
ISBN 978-966-07-3220-9

УДК 811.161.2(075.2)

ISBN 978-966-07-3220-9

© Кравцова Н. М., Придаток О. Д., 2018
© Видавництво "Підручники і посібники", оригінал-макет, 2018

Сонячний вересень.

Ми — учнівство першого класу!

Привітна усмішка першої вчительки
або першого вчителя. Світла класна
кімната. Ось наша перша книжка. Тепер
ми впевнено мандруємо у Країну знань.

Лісова галявина

Хто? Що?

Гра «Утвори пару»

ЦУЦИК

Цуцик, цуцик — куций хвіст,
він цукерки гарно їсть.
Як на задні лапки стане —
дуже високо дістане.
З'їм одну цукерку сам,
другу цуцику віддам.

Андрій М'ястківський

У гості до казки

Хто це? Що це?

КОЛОСОК

Жили собі двоє мишенят — Круть та Верть і півник Голосисте Горлечко. Мишенята було тільки й знають, що танцюють та співають. А півник удосвіта встане, всіх піснею збудить та й до роботи береться. Ото якось підмітав у дворі та й знайшов пшеничний колосок...

(Продовж казку)

Описуємо предмети

Яке? Яка? Який? Які?

Яке?

Яка?

Який?

Які?

УПІЙМАЙ КОЛІР

Кульбабка тиха при стежині
жовтіється сама собі.
А у волошки очі сині,
а в неба очі голубі.
Зелені клени стали колом
побіля нашого двора,
а ген за тихим жовтим полем
червоне сонце догора.

Євгенія Горева

Тварини

Що робить? Що роблять?

КОЖУХ

Ягідки ведмідь збирав
і кожух свій розірвав,
від образи заревів,
на старий пеньок присів.
Шовкопряд приніс дві нитки,
їжачок — дві голки швидко,
стратили* чимало сили,
та гуртом кожух зашили.
І пішов ласун бокатий
в кошик ягоди збирати.

Петро Король

*Стратили — витратили.

Цирк

Речення

ЦИРК

В цирку діти
зліва, справа...
На арені
йде вистава:
на жердині
ворон кряче,
на конячці
півень скаче,
леви, тигри
там і тут,
витанцьовує
верблюд,
песик їде
на ведмеді,
мавпа —
на велосипеді,
у слона
удав на спині,
кішка ходить
по драбині,
на сопілці
грає кіт...
Цирк — живий
казковий світ!

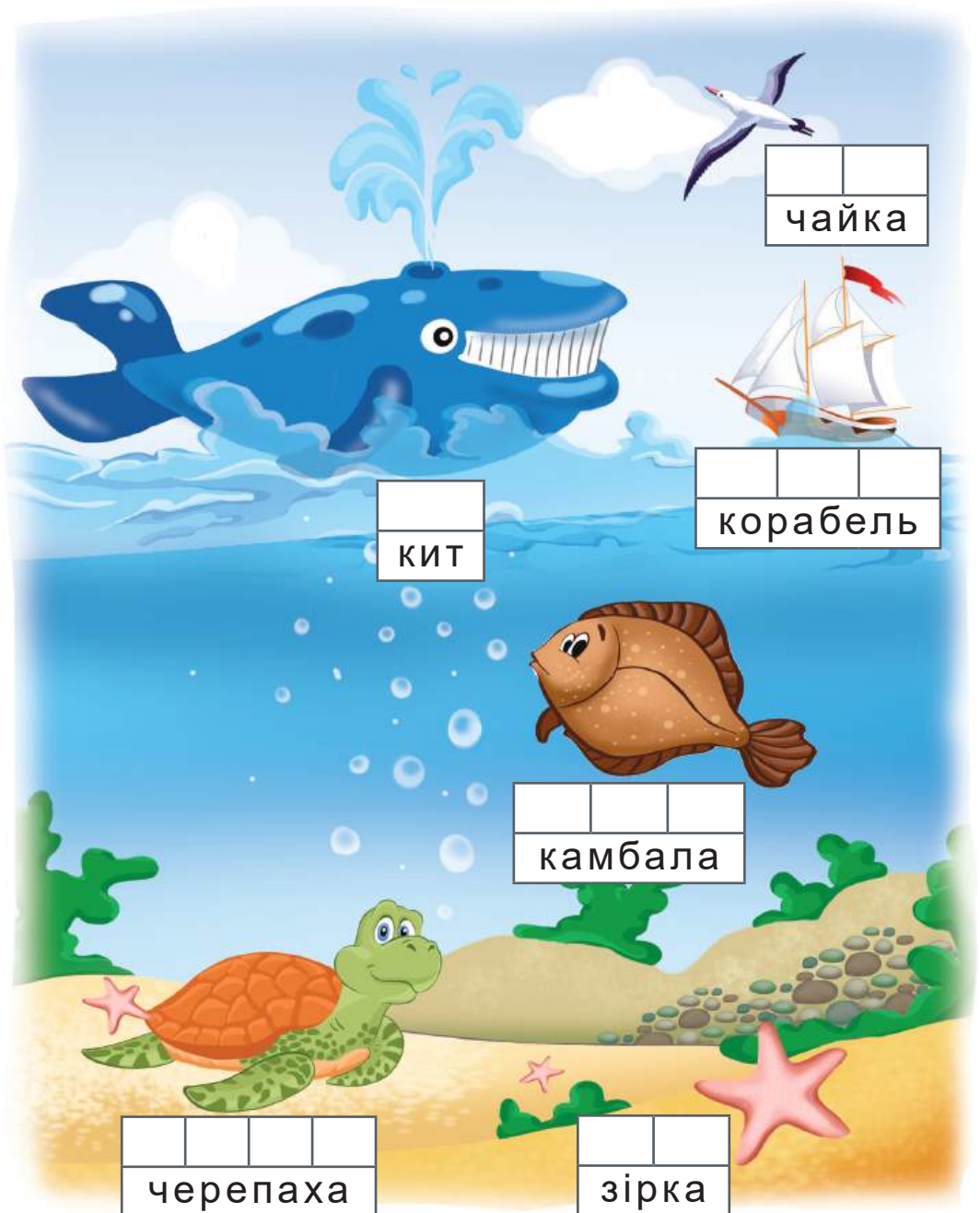
Микола Возіянов

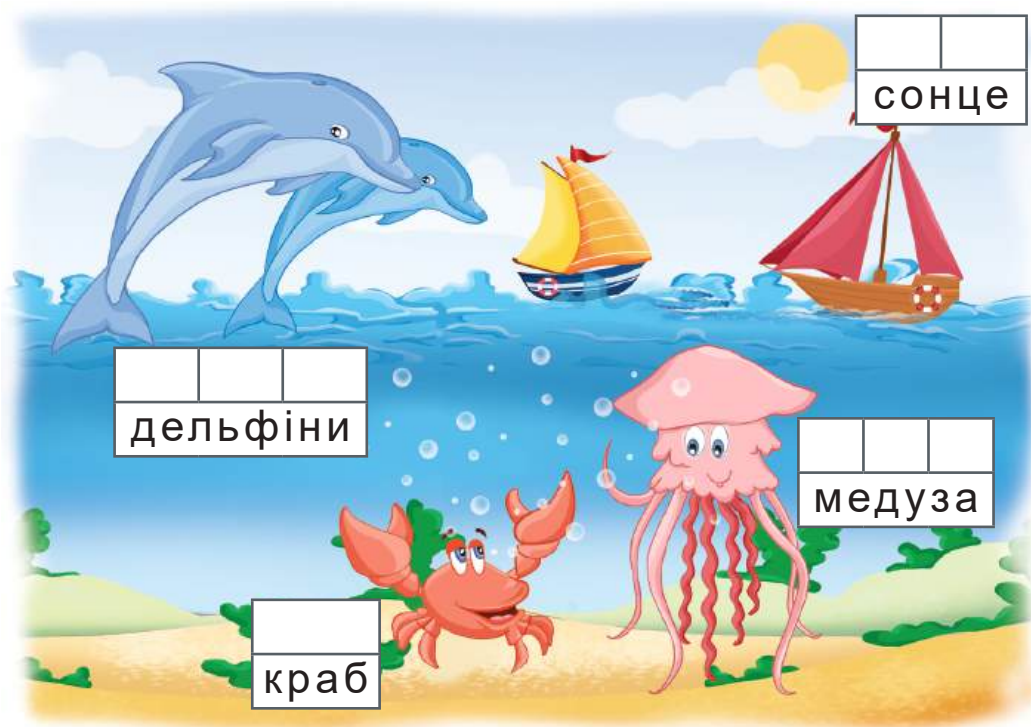

Море

Поділ слів на склади

МОРЕ

(уришок)

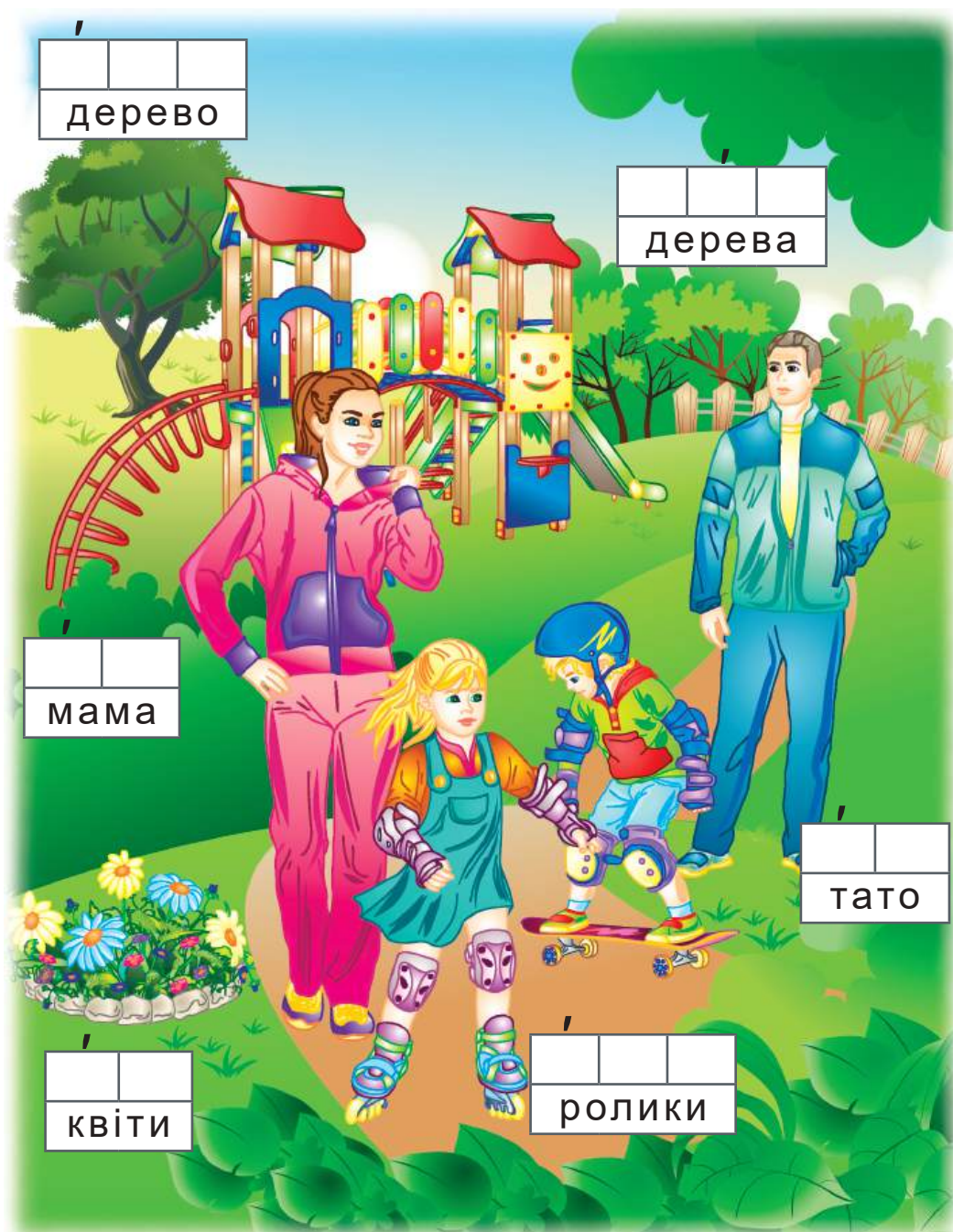
Таємниця у н^им чимало,
таємниці немалі...
Море хвилі розгойдало,
а на хвилях — кораблі.
Плаває медуза-соня,
краб їй шепче: «Не журись...»
А дельфіни рибу гонять,
срібні спини блись та блись...

Наталка Поклад

Ігровий майданчик

Наголос. Наголошений склад

ЛІЧИЛКА

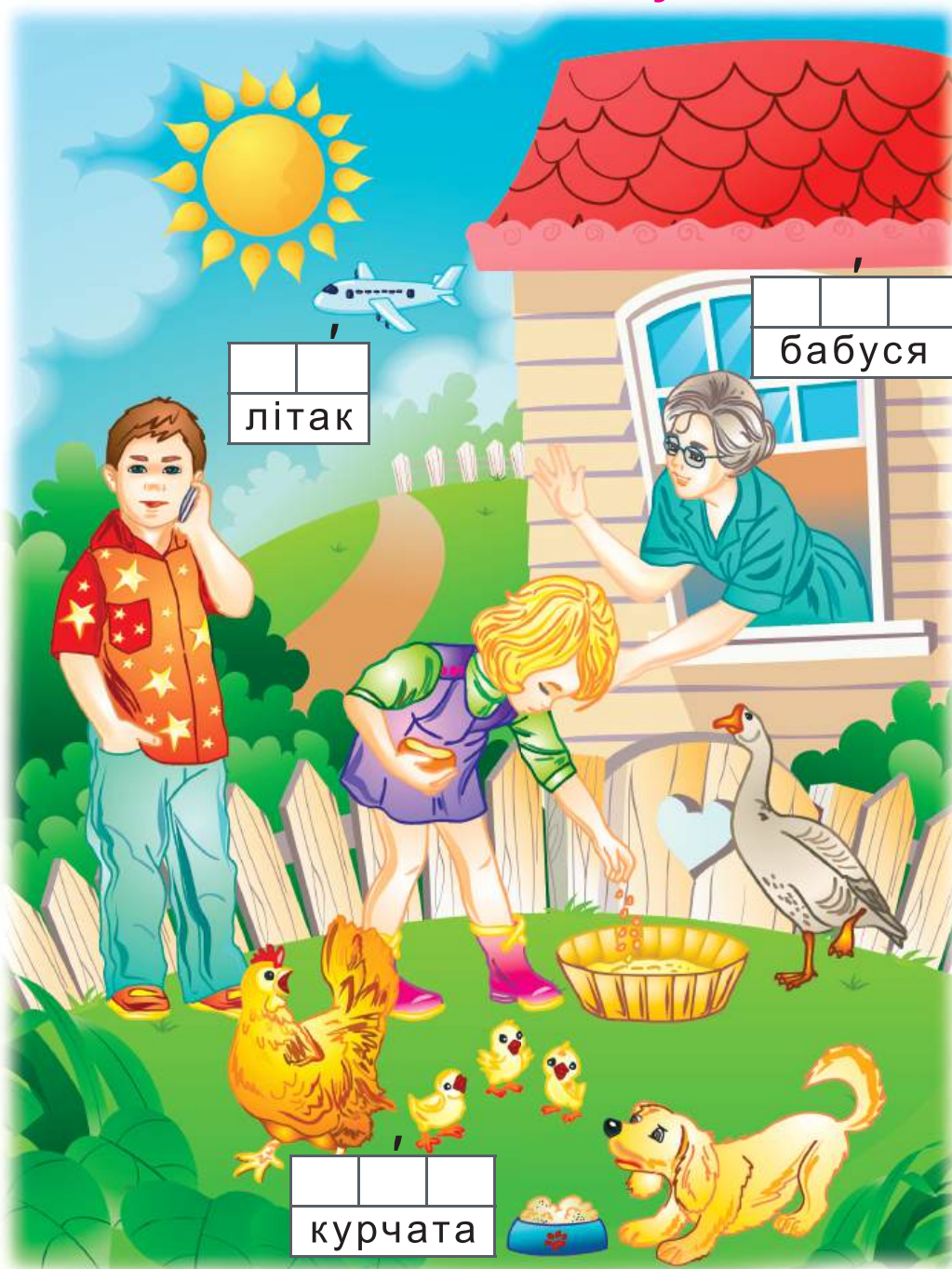
Раз — метелик. Два — жучок.
Три — невтомний павучок.
А чотири — бабка спритна.
П'ять — то сонечко привітне.
Шість — потішний світлячок.
Сім — то джмелик-дивачок.
Вісім — бджілка-трудівниця.
Дев'ять — мушка-танцівниця.
Десять — коник-стрибунець.
Тут лічилочці кінець!

Леся Вознюк

Сільське подвір'я

Мовні й немовні звуки

ЩО ЧУЄ ЗАЙЧИК

Соловейко: тьох-тьох-тьох.

Кошенятко: няв-няв-няв.

Поросятко: рох-рох-рох,
а собачка: гав-гав-гав...

У кущах зайко зітхає,
все мовчить і слуха.

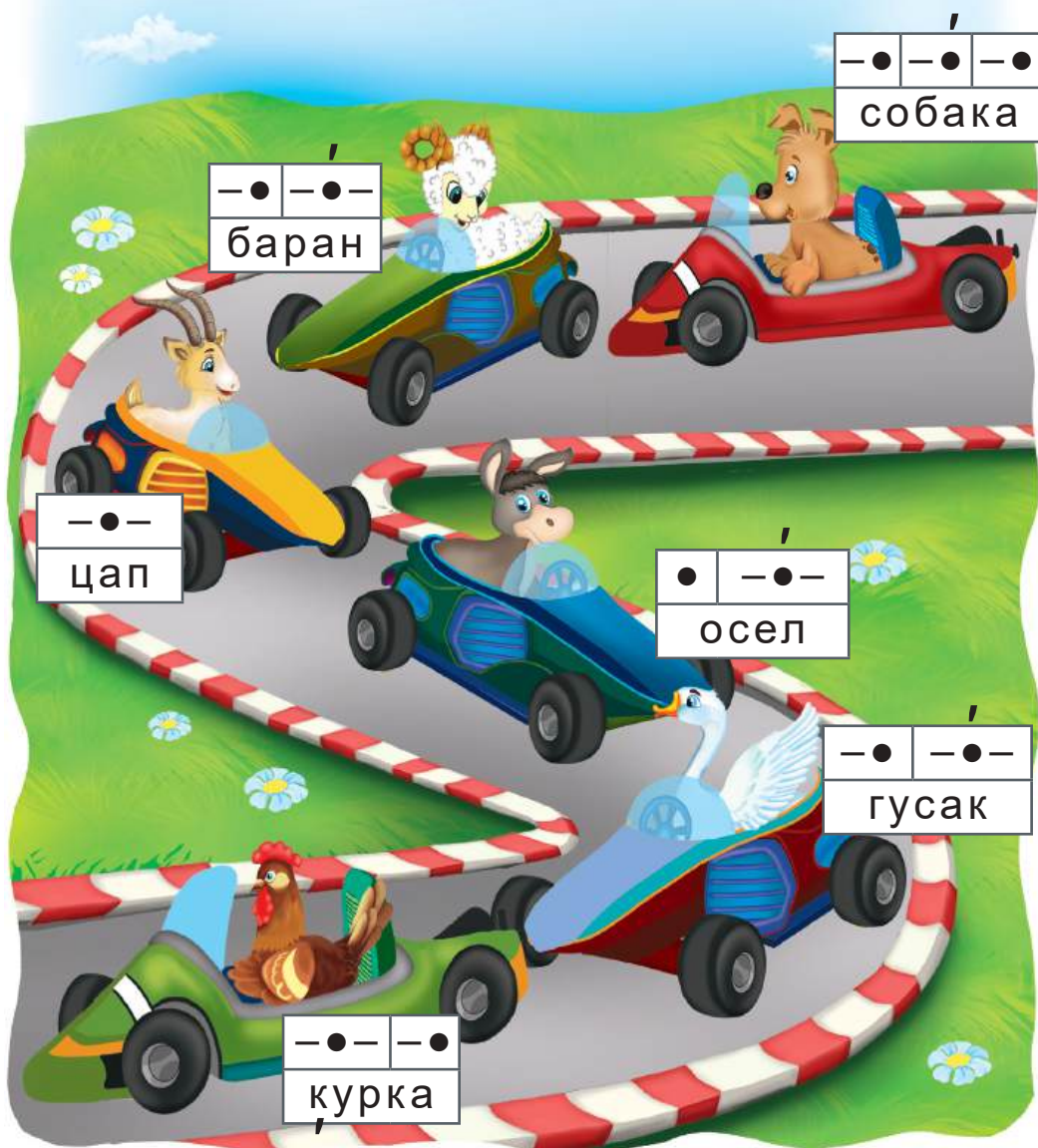
В нього голосу немає,
зате довгі вуха.

Ігор Січовик

Картинг

Голосні та приголосні звуки

*Картинг — це перегони на картах (невеликих гоночних автомобілях з відкритими колесами).

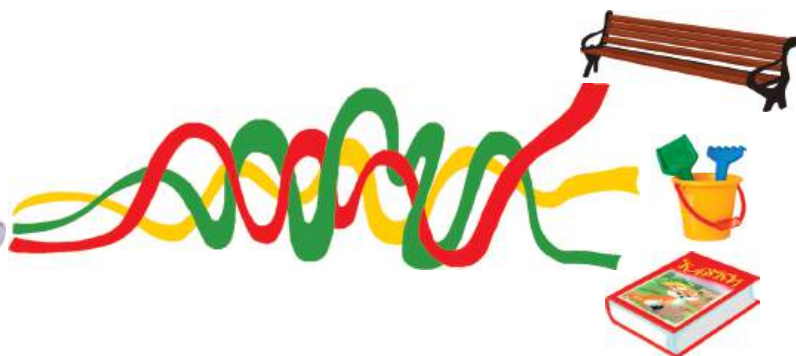

Пішо́хідний пере́хід
просто́лився слі́д у слі́д.
Прига́льмуйте тут, ма́шини,
пере́хід цей для лю́дини.

Оксана Радушинська

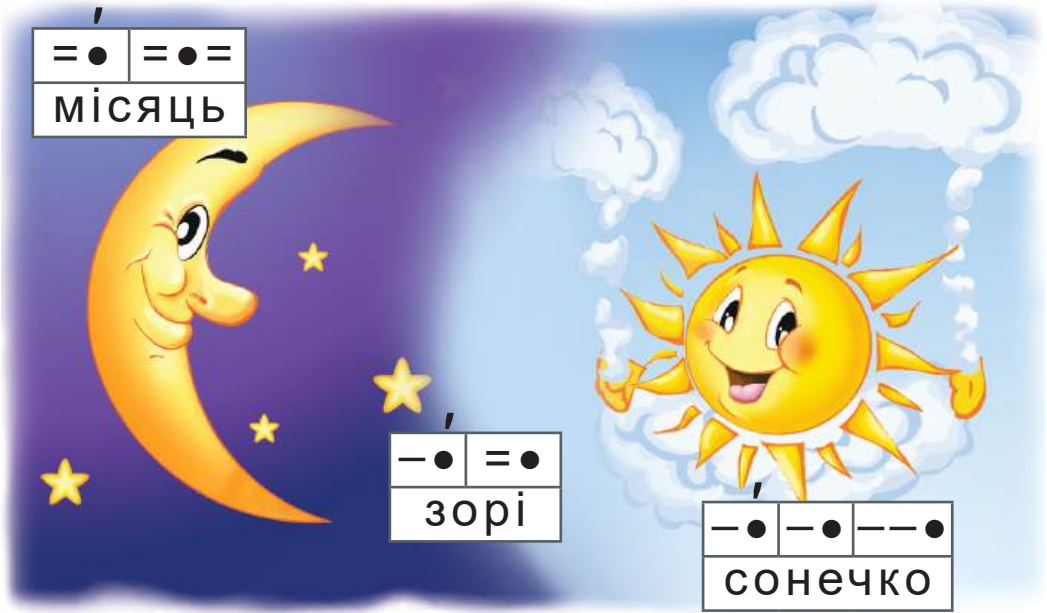
Гра «Вибери дорогу до навчання»

Парк розваг

Тверді та м'які приголосні

ПІЖМУРКИ

Як виходить Сонечко,
Місяць геть тікає,
і його до вечора
Сонечко шукає.
А коли вже зморитьься
і спочить лягає,
Місяць в небо випливе
й Сонечка шукає.
Сонечко із Місяцем
бігають по світу, —
цілий вік у піжмурки
граютьься, мов діти.

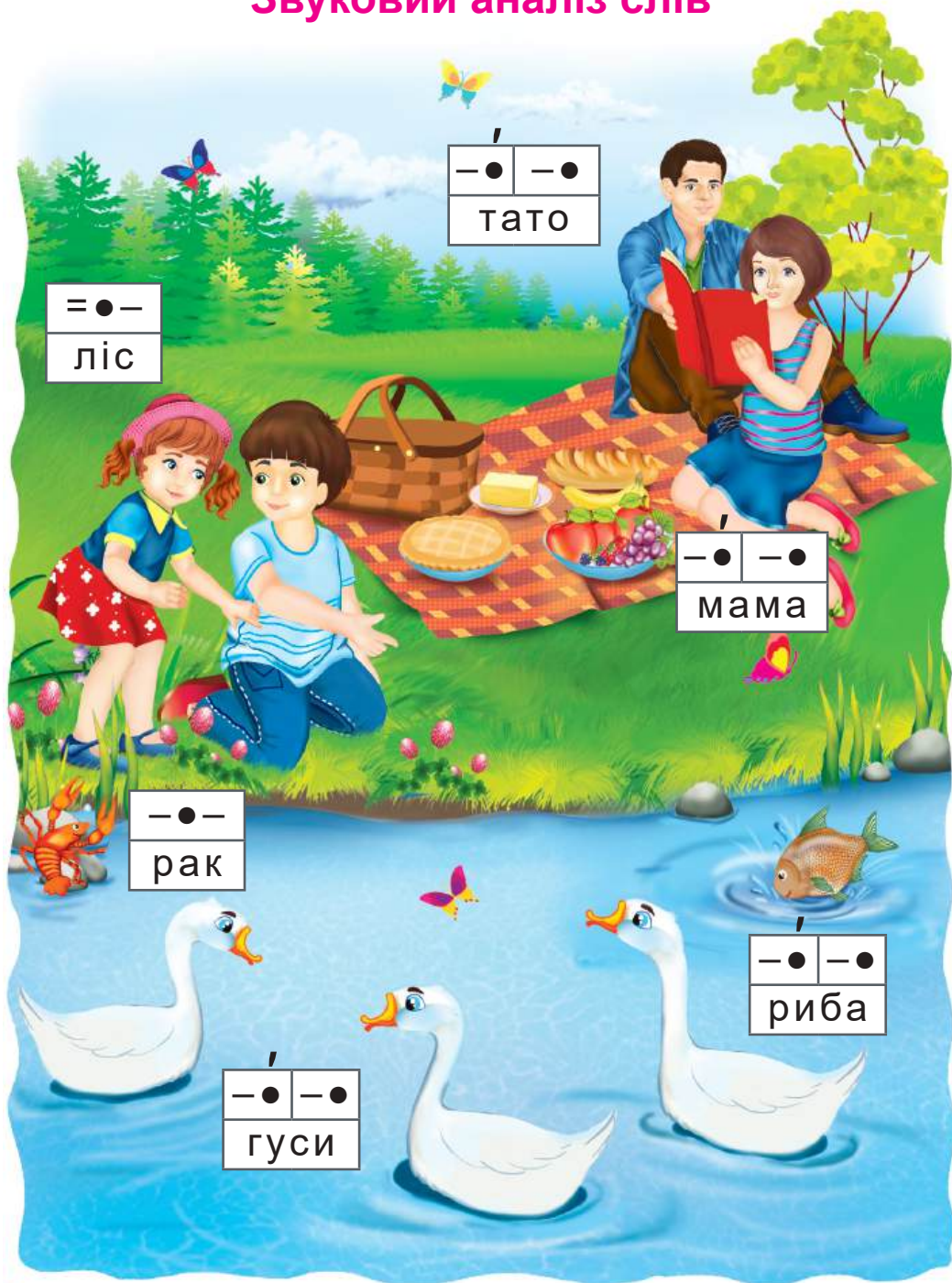
Григорій Усач

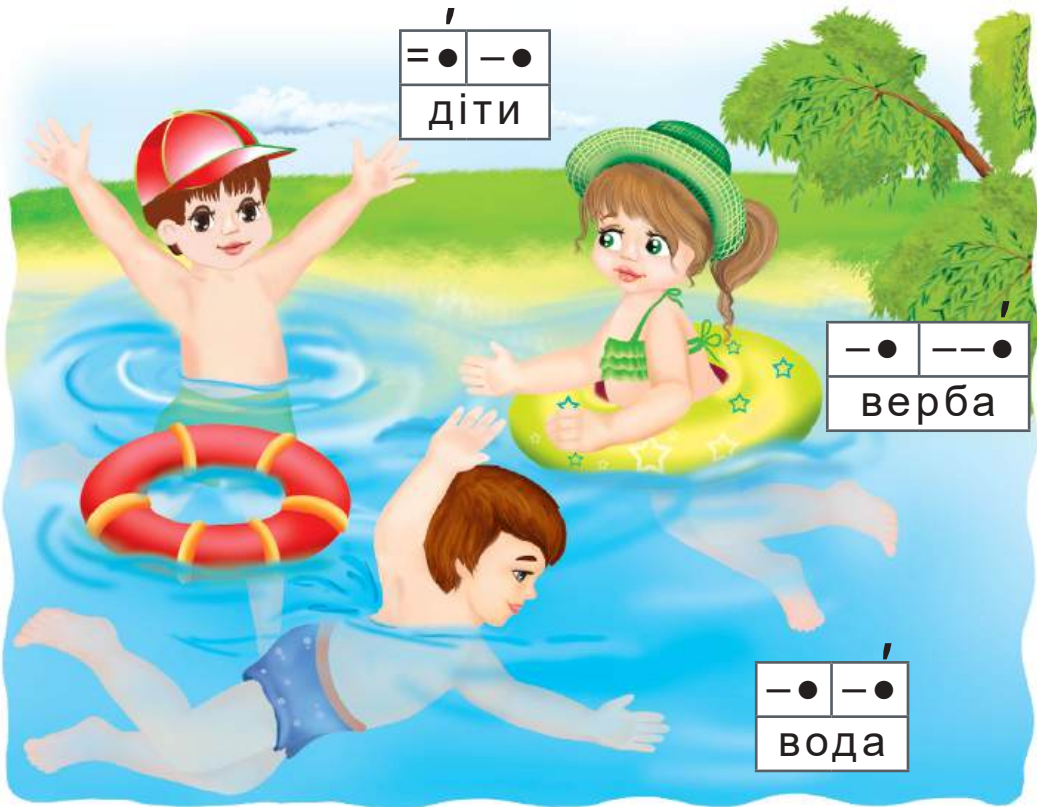

Біля річки

Звуковий аналіз слів

ЩЕ НЕ НАКУПАВСЯ!

Річечка. Пісочок.

Хвилька налітає...

«Ти вже накупався?» —

сонечко питає.

Та у теплу хвильку

знов і знов пірнаю.

«Ще не накупався!» —

сонечку гукаю.

Наталка Поклад

Овочі та фрукти

Побудова звукової схеми слів

---	•	---	•
груша			

---	•	---	•	---
горох				

---	•	---	=	•
вишні				

---	•	---	•	=	•
цибуля					

---	•	---	•	=
перець				

---	•	---	•	---	•
персики					

---	•	=	•	---	•
буряки					

---	•	=	•	---	•	---
помідор						

---	•	---	•
сливи			

ЗАЄЦЬ І ЇЖАК

Жив собі їжак. Одного разу вийшов він з хати, подивився, що робиться навкруги. Стоїть і каже до себе:

— Піду я у поле, подивлюся, як моя морква і буряки.

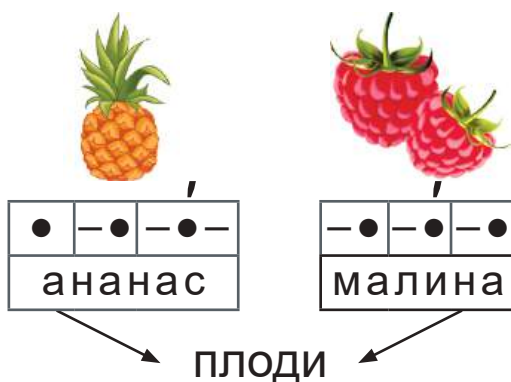
Іде і пісню співає...

(Продовж казку)

А а

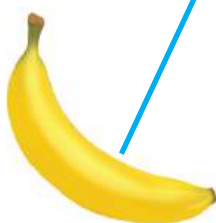
Аа

Гра «Знайди будиночок»

аґрус

банан

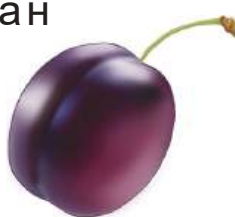
ожина

кавун

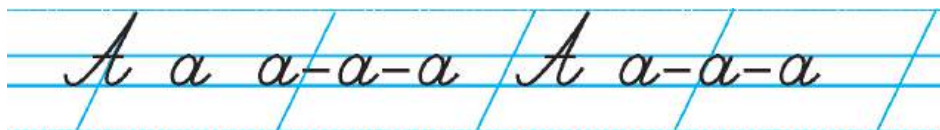
груша

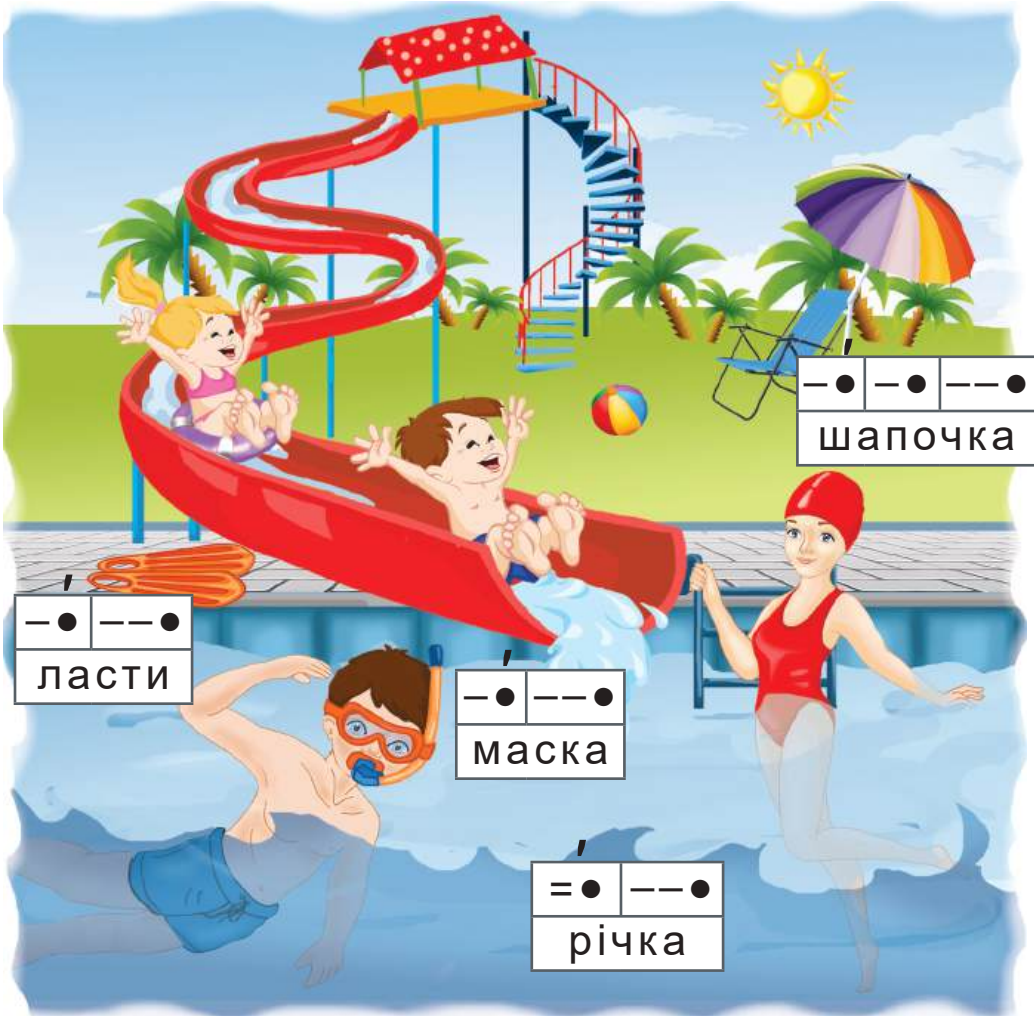

слива

абрикос

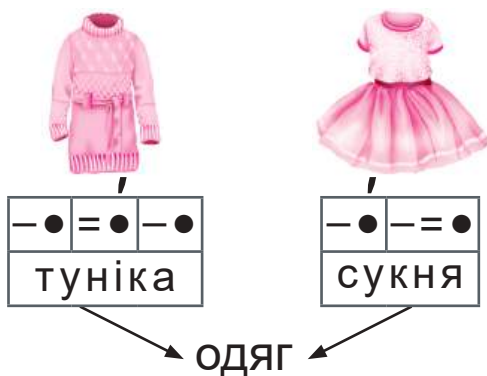
— А-а-а, засни, Андріюку,
 прийшла нічка-чародіюка.
 Ангели зайдуть до хати
 нам Андріюка колихати.
 — А-а-а, усім малятам
 час у ліжечка лягати.

Леся Вознюк

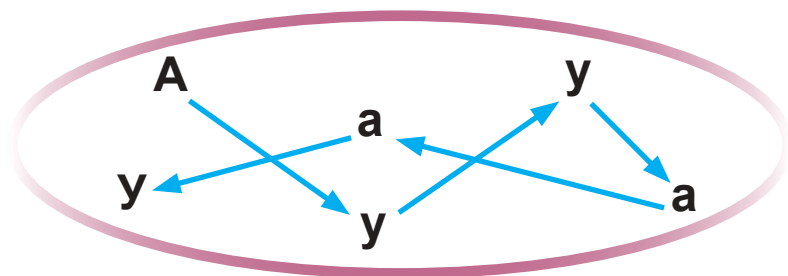

уу

Уу

А-а-а.
У-у-у?
А-а-у!
У-у-а.

Гра «Збираємося на море»

МАНДРІВНА ЛІЧИЛОЧКА

Ми лісочком мандрували,
все довкола рахували.
Раз — суничка. Два — малинка.
Три — край стежечки ожинка.
А чотири — то чорнички,
що засмаглі мають щічки.
П'ять — грибок-боровичок,
ось минувся вже лісок.
Мандрували, потомились,
рахувати научились.
Хочеш вміти рахувати?
Завтра з нами йди гуляти.

Леся Вознюк

Уу А-у-у! У-а-а!

О о

Оо

О-о-о.
А-о-о?
О-у-у!

іграшки

О о ао уо

УПІЗНАЙ КАЗКУ

...Біжить та й біжить... Перестриває його вовк:

— Колобок, колобок, я тебе з'їм!

— Не їж мене, вовчику-братику, я тобі пісеньку заспіваю.

— Ану заспівай!

— Я по засіку метений,
я із борошна спечений!

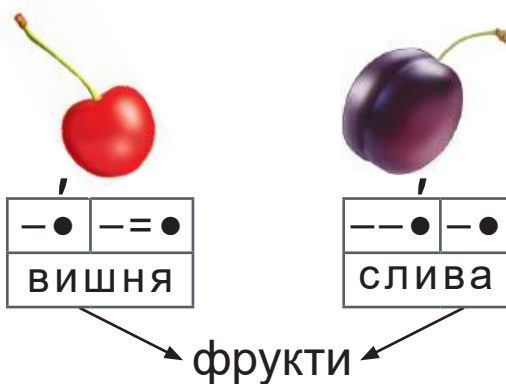
Я від баби втік,
я від діда втік,
я від зайця втік,
то й від тебе утечу!

(Продовж казку)

И и

и

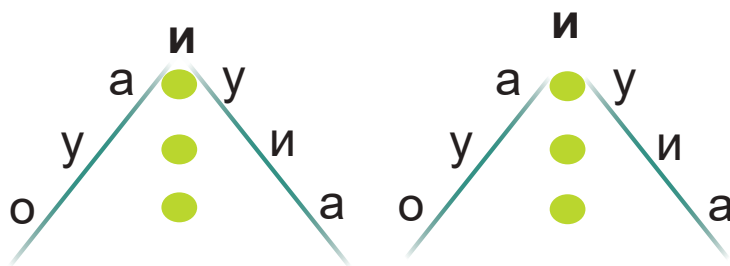
Прочитай швидко

И-и-и.

И-и-и!

Уо-иу-уи!

Иа-иа-и?

Гра «Допоможи вибрати страви»

и и иа ио уи

ЛИСИЧКА І ЖУРАВЕЛЬ

Іде Журавель на прошений обід. Лисичка наварила кашки з молочком. Розмазала тоненько по тарілці та й поставила перед кумом.

— Смакуй, кумочку, не погордуй! Сама варила.

Журавель стук-стук дзьобом — нічого не спіймав.

А Лисичка тим часом лиже та й лиже кашку.

(Продовж казку)

М м

Ми

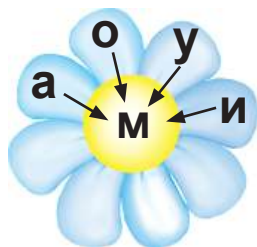
—	•	—
мак		

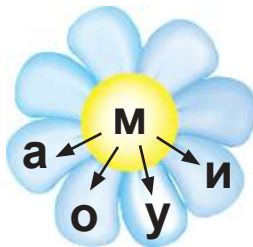
—	•	=	—	•
мальви				

квіти

Прочитай швидко

ма
ма-ма

мо
ма-мо

О-мо.
У-му.
А-ма?
И-ми!

му
ма-му

ми
ма-ми

Ма	—	а	—
Макар			

Ма	—	и	—	а
Марина				

—	и	му	—
Тимур			

Ма	=	•	=	•
Марія				

М м ма мама

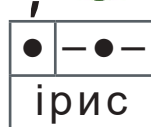
ДУЖЕ ЛЮБЛЮ

Матусю, дай ручки твої поцілую,
за шийку тебе обійму,
і щічки погладжу.
Ти знаєш, матусю,
як дуже тебе я люблю!
І ти мене любиш, хоч я неслухняна,
частенько і шкоду роблю.
Та ти все пробачиш,
мене поцілуєш,
і я тебе дуже люблю!

Катерина Перелісна

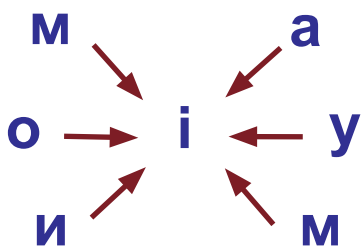
І і

І і

КВІТИ

Прочитай швидко

ма	→	ам	→	ама
мо	→	ом	→	омо
му	→	ум	→	уму
ми	→	им	→	ими
мі	→	ім	→	імі

ма-ма

ма-ми

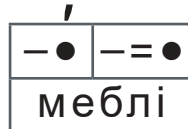
ма-мі

ма-му

ма-мо

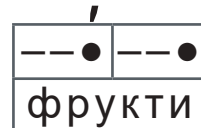
і

і

і

ківі

Ми і мама.

— Мамо, і !

Ішов індик з індичкою,
ішов понад водичкою,
а за ними — індичатка...
Починаймо все спочатку.

Варвара Гринько

І і ми мамі

Нн

Нн

тварини

Прочитай швидко

на — ан — ана

а-но

но — он — оно

о-ні

ну — ун — уну

і-но

ни — ин — ини

и-ну

ні — ін — іні

о-ни

Ніна

Інна

Нонна

Ніно

Інно

Нонно

У Наума — __анан.

У Нонни — __имон.

А в Інни — ма__ина.

— Ніно, на а__ана__.

У Нонни мама Інна.

— Мамо! На ,

На

Ні-на, ма-ма і .

У Ні-ни — .

У мами — .

У — Ніна і мама.

Нанизала намистинки,
намистинки з горобинки, —
низочку одненьку.

Засвітилось променисто
на кофтиночці намисто,
мов коралі в неньки.

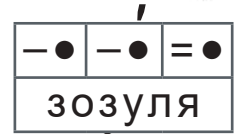
Варвара Гринько

У Наума мама Ніна.

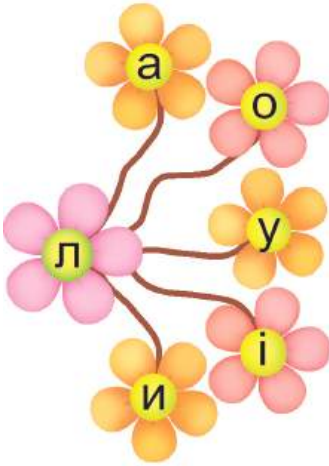
Лл

л

птахи

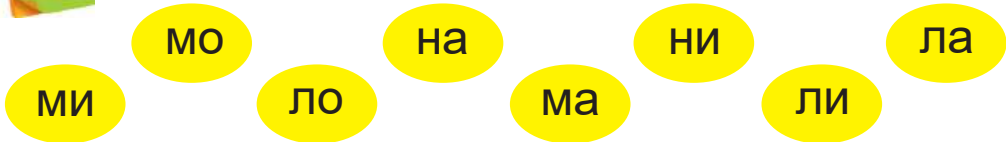
Прочитай швидко

ал	ол	ил	ул	іл
ан	он	ин	ун	ін
ла	ло	ли	лу	лі
на	но	ни	ну	ні
ала	оло	или	улу	ілі
ана	оно	ини	уну	іні

Гра «Склади слова»

ма́ла

мала́

Малі Алла і Ліна мали малину і лимон.

Ліна мала́.

ла ли
лан лин
лани лини

→
Алла
←

лан — лани малá — малі мілина
лин — лини лимон — лимони малина

лила — налила ламала ламали

Лис нечутно йшов по лісу.
Вийшов Лось назустріч Лису.
Лис у листі заховався
цілий день не озивався,
бо ще змалку, з давнини,
грають в піжмурки вони.

Григорій Фалькович

В в

В вв

— ● —
ВОВК

— ● —
лев

тварини

Прочитай швидко

	а	о	у	и	і
в	ва	во	ву	ви	ві
н	на	но	ну	ни	ні
м	ма	мо	му	ми	мі

	в	н	м
о	ов	он	ом
у	ув	ун	ум
и	ив	ин	им

о-во
у-во
и-ві
і-ві

” ’ ”

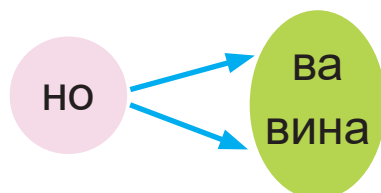

Гра «Відшукай слова»

оль нива овмова дтновіуаі

Віола на ниві.

він мова нова Іван
вона умова нові Іванна
 вони вимова новина Віюла

Гра «Склади слова»

во ва ни на но

В Іванни і Наума новина. Вони у і .

В Іванни — . У Наума — .

Наум налив у во__у.

— , на !

ВІН

НИва

НОВина

ВОНи

НИви

НОВини

ВІН

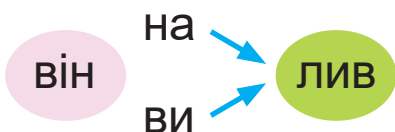
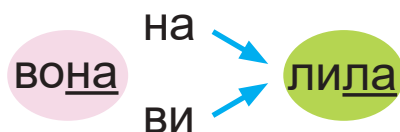
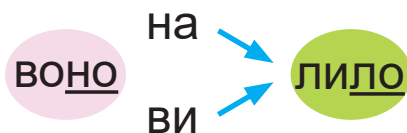
ВОНА

ВОНО

ВОНИ

мала — малі

віл — воли

він — вони

він

ванна

нова

вона

вовна

мова

лив — лила — лило — лили

мив — мила — мило — мили

нова — нові

Он Іван, Віола і Ліна. Вони на ниві.

У Івана — .

— Ліно, на !

— Віоло, на .

Ліна і Віола _____ Івану.

Он пливе лин. Він випливу на мілину. Он млин.

Ми намололи .

Он . Він літав.

С с

рослини

Прочитай швидко

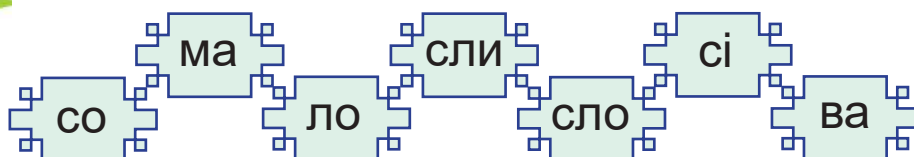
	а	о	у	и	і
с	са	со	су	си	сі
л	ла	ло	лу	ли	лі
в	ва	во	ву	ви	ві

	с	н	л
а	ас	ан	ал
у	ус	ун	ул
і	іс	ін	іл

а-са
у-са
и-су
і-си

Гра «Склади слова»

сім
усім
вісім

сом
сосна
солома

оса
сани
Слава

У мами Ніли сини
Слава і Сава.

У Сави — ананаси,
у Слави — сливи.

— Славо, слив сім?

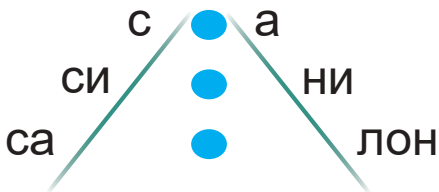
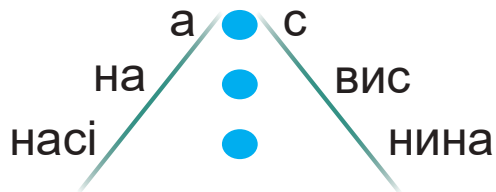
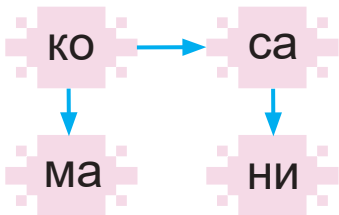
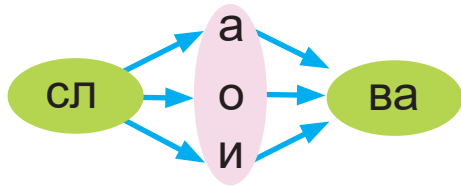
— Ні, вісім. Саво,
ананасів вісім?

— Ні, сім.

— На, Саво сливи.

— На, Славо, ана-
наси.

Сава і Слава ласували сливами і ананасами.

Сомсамсумсімсин ~~и~~ сани слон

У Сави сливи.

Лосі.

У лісі лосі!
Лосі у лісі?

Сом.

У сома вуса!
Вуса у сома?

Сани.

У Сави сани!
Сани у Сави?

Сова.

На сосні сова!
Сова на сосні?

Лис.

У лісі лис!
Лис у лісі?

Ананас.

В Олі ананас!
Ананас в Олі?

ніс

оса

сім

сила

сало

соус

смола

слова

сосна

вісім

насос

масло

Скоромовка

- У нас — ананас!
— А у вас?
— А у нас — сливи!

Гра «Утвори нові слова»

Слива

сила

?

?

ДІД ОСІННИК

(уринок)

У темному лісі живе дід Осінник. Спить на сухому листі, сторожко прислухається до пташиного співу. Як тільки почує сумну журавлину пісню — курли-курли, підводиться й каже:

— Прийшла моя година. Відлітають до теплого краю журавлі.

За Василем Сухомлинським

К к

Кк

плоди

Прочитай швидко

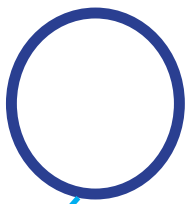
	а	о	у	и	і
к	ка	ко	ку	ки	кі
в	ва	во	ву	ви	ві
с	са	со	су	си	сі

	к	л	с
а	ак	ал	ас
і	ік	іл	іс
и	ик	ил	ис

о-ко
і-ка
у-кі
а-ку

Гра «Склади слова»

коло

коса

к + оса = коса

мак клас маска косив

лак квас ласка носив

кокос — кокоси

кавун — кавуни

онук — онуки

кіоск — кіоски

маска — маски

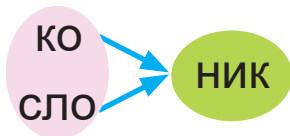
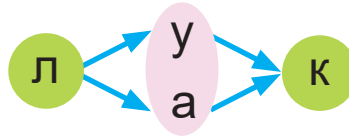
лиска — лиски

Калина — Калинка Аліна — Алінка

Килина — Килинка — Килинко

Клим — Климко — Климку

Климко мав коника і слоника. А Килинка
мала ослика і скакалку.

— Килинко, на коника!

— Климку, на ослика.

У Килинки коник і скакалка. А у Климка
ослик і слоник.

коли

ніколи

ніколи

Микола колисав малу Василинку. Мама
мила миски. На килимку .

Славко налив у миску молока.

А Максимко і Оксанка смакували кавуном.

У класі Максимко.

НАША НАСТЯ НЕВЕЛИКА

Наша Настя невелика —
менша віника.

Наша Настя мала
зранку хату мела.

А котик під лавкою
підмітає лапкою.

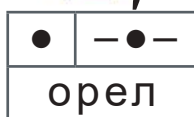
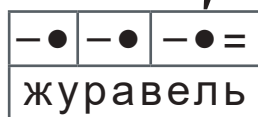
Підмітаючи, нявчить:

— Як не так мету — навчіть!

Був би я козликом —
підмітав би хвостиком.

Віть Вітько

Е е

птахи

Прочитай швидко

	е	о	а	и	і
м	ме	мо	ма	ми	мі
н	не	но	на	ни	ні
к	ке	ко	ка	ки	кі

	л	в	к
е	ел	ев	ек
у	ул	ув	ук
и	ил	ив	ик

е-мо
е-кі
е-ну
е-ви

Гра «Склади слова»

ве ло се ле ка ле

Гра «Встав букву е»

кл..н ов..с Ол..на л..в

Не мила — вимила. Не лелека, а

Не лив — налив. Не клен, а

У лісі високі клени.

Олекса, Семенко, Оленка, Меланка у лісі.

Он високі клени, осики і .

А коло лісу нива, немов килим. Он лелека.

Олекса і Семенко мали .

В Оленки і Меланки , , .

Олекса і Оленка малювали клени. А Семенко і Меланка — лелеку.

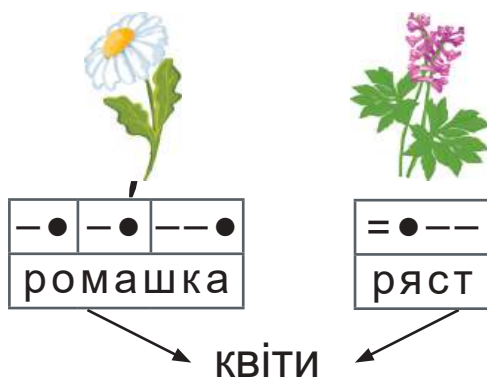

Гра «Лото»

	лелека
	клен

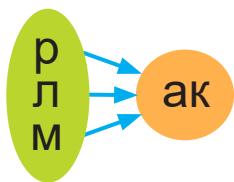
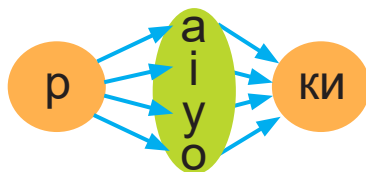
	лев
	сосна

Р р

Прочитай швидко

	а	о	и	у	е		р	в	к	кру – укр
р	ра	ро	ри	ру	ре	е	ер	ев	ек	кро – окр
н	на	но	ни	ну	не	і	ір	ів	ік	ква – акв
к	ка	ко	ки	ку	ке	о	ор	ов	ок	кві – ікв

Гра «Склади слова»

Скоромовка

У Марка́ — ома́р, у Лари́си — іри́си.

к + омар = комар

омар

комар

Коли рак свисне — ні́коли.

і́рис

і́рійс

Роман	Руслан	Кирило	Арсен
Рома <u>н</u> ко	Русл <u>ан</u> ко	Кирил <u>к</u> о	Арсен <u>к</u> о

Руслан — Руслана Мирослав — Мирослава

Варвара	Лариса	Вероніка	Роксолана
Варваро	Ларисо	Вероніко	Роксолано

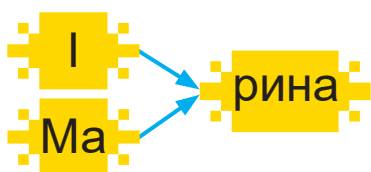
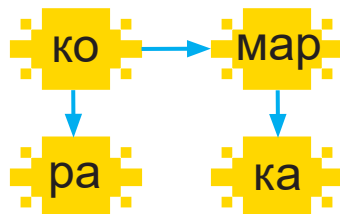

рис
і́рис
і́рійски

У селі Романівка велика ріка. Коло ріки Віра, Арсен і Кирилко. Вони ловили раків. Он

висока осокá.

А он равлики.

Вони красиві.

— Віро, Віро,
он раки!

— Кирилку, он
равлики!

осокі́р* = со́кір = сокорі́на

роса

осокі́р

сорока

високе

росли

осоко́ри

ворона

мурава

ОСОКОРИ

Коло ниви росли осоко́ри.

На осокі́р сіла сорока. А он ворона.

На осоко́рі — малі .

Коло осокора велика нора. У норі лис.

Красиво навколо!

Гра «Прочитай слова»

к
нора

р
коса

л
лис

*Осокі́р — чорна тополя.

ХАТКА

Равлик-син прийшов до татка:

— Зати́сна у мене хатка,
якщо ви́росту ще трішки,
то не влізуть в неї ріжки.

Глянув батько на хатинку:

— Не жу́рися, любий синку,
бо не тільки ти ростеш,
підростає хатка теж.

Петро Сорока

Красиво навколо!

П п

Пп

овочі

помідор = томат

Прочитай швидко

	і	о	е	у	и		п	л	в	пра – пла
п	пі	по	пе	пу	пи	е	еп	ел	ев	при – пли
р	рі	ро	ре	ру	ри	а	ап	ал	ав	спо – ско
н	ні	но	не	ну	ни	і	іп	іл	ів	спе – ске

сап
пил
прас

ка

ліп
лип
лап

ка

Гра «Друзі»

З перших літер слів склади слово:

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Рак

Ірис

Півник

Капуста

Ананас

на <u>си</u> пав	в <u>ки</u> нув	по <u>ми</u> в	на <u>ва</u> рив
на <u>си</u> пала	в <u>ки</u> нула	по <u>ми</u> ла	на <u>ва</u> рила
на <u>си</u> пали	в <u>ки</u> нули	по <u>ми</u> ли	на <u>ва</u> рили

Параска Поліна миска попросила
Панасик Полінка персики ополоник

Параска варила суп. Вона вкинула в окріп

 , моркву. Параска попросила:

— Панасику, принеси кропу!

Панасик приніс кріп, помив.

Параска вкинула кріп у суп і насипала у миску.

РІПКА

Навесні посадив на полі ріпку.

Поливав. Сапав.

Виросла ріпка велика-превелика. Пора
рвати ріпку.

Рвав-рвав — не вирвав: сили мало!

покликав

.

Рвали-рвали — не вирвали: сили мало!

покликала

.

Рвали-рвали — не вирвали: сили мало!

(Продовж казку)

Виросла ріпка велика.

ОСЬ ЯКА РОДИНА

Завтра іменини
в тітки капустини.
Прийде дід-дідище,
старий капустище.
Прийде з ним бабуса,
стара капустуся.
Прийдуть два синочки,
малі капусточки.
Прийдуть і три доні,
малі капустоні.
Прийде капустон,
дін-дон-дон! Дін-дон-дон!
— Прийде вся родина! —
каже капустина.

Анатолій Камінчук

Т т
Тт

3

три

4

чотири

цифри

Прочитай швидко

	і	а	е	о	и		т	к	с	тра – кра
т	ті	та	те	то	ти	у	ут	ук	ус	тро – кро
п	пі	па	пе	по	пи	а	ат	ак	ас	тру – кру
р	рі	ра	ре	ро	ри	е	ет	ек	ес	тре – кре

ту ти та ті те то
тут тин там тік темп торт

тато тин — тинок клітка — квітка
ноти міст — місток курка — куртка
парта лист — листок кіт — кріт
нитка рот — роток місто — тісто

т
п орт
с

лі
ло то
міс
тіс

Гра «Букви граються»

к і т

с а л а т — 4, 5, 3, 2, 1.
1 2 3 4 5

Тарас	Марта	Орест	кактус
Тимко	Таміла	Антон	картина
Віктор	Наталка	Артур	молоток
Тамара	Світланка	Валентина	тварина

Мама і тато у кімнати. У мами — картина, а в тата — молоток. Вони повісили картину на стіні кімнати.

Тимко полив кактуси. Таміла стерла пил на столі. Світланка помила та витерла тарілки.

Світло і красиво у кімнаті!

Мама купила квитки у театр. Тепер ми на виставі про тварин.

тато те́атр таксі крѐслив
 татусі актор літак таксува́в

★ **Попрацюйте в парі.** Прочитайте текст. Обговоріть, як закінчити речення.

Тарас, Та́міла та Артем вели мову про татусів. Тарас мовив:

— У мене тато актор. Він виступав у театрі. Ми з татом...

— А у мене тато, — промовив Артем, — тракторист. Він орав поле. Ми з татом...

— А у мене тато — таксист. Він таксував у місті, — промовила Та́міла. Ми з татом...

От такі прекрасні татусі у Тараса, Та́міли та Артема!

”””

””

КОМАРИК І ПАВУК

Павук сплів павутину на тополі.

Потрапив у павутину комарик. Він крикнув:

— Ану хто проти мене? Того вжалю!

Павук кинувся утікати. А комарик і не дунав нікого жалити... То він крикнув з переляку.

Гра «Утвори нові слова»

Комарик

крик

?

?

У полі високі тополі.

Дд

Дд

— • —
дуб

— • — —
кедр

дерева

Прочитай швидко

	а	у	е		д	т	к	два — дві	дра — тра
д	да	ду	де	о	од	от	ок	дво — дви	дре — тре
т	та	ту	те	і	ід	іт	ік	дри — дру	дри — три
л	ла	лу	ле	и	ид	ит	ик	дни — дні	дро — тро

Гра «Склади слова»

де во ре ти ди на

дім — дим

да

ди

ду

дам — там

дар

диво

одуд

дома — Тома

дарма

дивина

дудка

думати — подумати

садити — посадити

дарувати — подарувати

3 діда-прадіда — дуже давно, споконвіку.

Давид	онуки	дорослі	плоди
Дмитрик	внуки	мовили	посадимо
Данилко	повів	відповів	дарувати

У САДУ

У діда Давида два онуки — Данилко і Дмитрик. Повів дід Давид Дмитрика і Данилка у сад.

— Діду, он мале дерево! — мовили діти.

— Посадимо мале дерево у саду. Виросте велике. Воно даруватиме нам солодкі плоди.

Гра «Установи послідовність»

Д

Дени́ско саді́вник мали́на сморо́дина

Дени́ско — саді́вник. У дворі Дени́ска сад.

У саду росли сливи, сморо́дина, мали́на.

— Привіт! У мене вода, — сказав Дени́ско малим і вели́ким дере́вам. Дени́ско полив сливи.

Коло дерев росли мали́на і сморо́дина.

Дени́ско полив мали́ну, потім сморо́дину. Вони раді́ли воді́.

У радості́ та красі ви́ростав Дени́ско.

Дени́ско полив сморо́дину.

ДУДАРИК

Грає одуд у дуду, у дуду.
З ним розмову поведу, поведу:
«Дуда-дуда, дударику,
не мовчи, не мовчи,
в дудку грати-вигравати
научи-научи!
Я заграю веселенько
у дуду, у дуду —
заспіває соловейко
у саду, у саду».

Микола Возіянов

З з

Зз

— ● —
зубр

— ● — ● —
зебра

звірі

Прочитай швидко

	о	е	у		з	с	к	зво — зві	зно — сно
з	зо	зе	зу	а	аз	ас	ак	зра — зри	злу — сплу
с	со	се	су	і	із	іс	ік	зми — зму	зви — спи
д	до	де	ду	и	из	ис	ик	зли — злі	зка — ска

Гра «Склади слова»

мо ро зи за
ти ма во ме

ві ● з
во ● зи
во ● зив

каз ● ка
каз ● ки
ска ● зав

зи ● ма
зи ● ми
зиму ● вав

зі — сі за — са зо — со
Зіна — сіно лоза — роса золотко — солотко

Зіна розказала казку.

КОВЗАНКА

Настала зима. Вдарив мороз. Все навколо замерзло: ріки, ставки, озера.

— Озеро замерзло, — сказала Зіна Назару.
А потім запитала:

— Назаре, підемо на ковзанку?

— Так, підемо! — зрадів Назар.

А он і ковзанка. Там друзі — Іринка та Кирилко.
Зраділи Назар і Зіна. Разом весело!

Гра «Хто чим харчується?»

ДРУЗІ

Ворона і Ластівка — друзі. Зараз Ворона вдома, а Ластівка — далеко-далеко. Вони засумували.

Відправила Ластівка Вороні повідомлення:

— Привіт, Вороно! Засумувала за селом, за озером, за деревами.

— А у нас зараз зима, — відповіла Ворона.

— Красиво навколо. Але морозно. Надворі високі замети. та давно заснули.

Тепер у мене нові друзі — і .

Скоро весна. Ми разом літатимемо над селом.

★ **Попрацюйте в парі.** Обговоріть, чому ворона взимку дружить зі снігуром і шишкарем.

КОЗА–ДЕРЕЗА

Були собі дід та баба. Купив дід на ринку козу. Зранку послав дід старшого сина ту козу пасти. Пас, пас син до самого вечора і став гнати додому. Догнав до воріт. А тут дід на воротях у червоних чоботях:

— Кізонько моя мила, кізонько моя люба! А ти пила, а ти їла?

— Ні, діду, і не пила, і не їла ...

”””

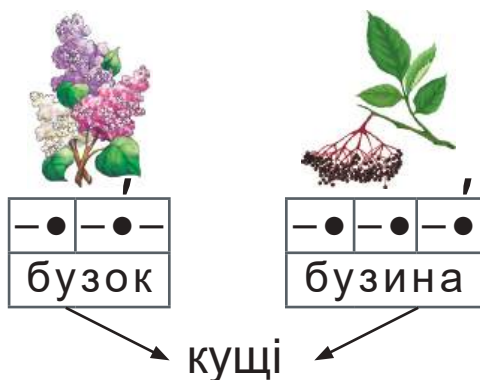
3

”””

Б б

Бб

Прочитай швидко

	а	і	и
б	ба	бі	би
п	па	пі	пи
д	да	ді	ди

	б	п	з
у	уб	уп	уз
о	об	оп	оз
е	еб	еп	ез

бра — бро	бру — пру	збу — збе	вбе — впе
бли — блі	бри — при	зба — зби	збі — спі

Гра «Склади слова»

Гра «Відшукай слова»

іпн собака олборсукодтбоберсьбалконолп

Гра «Утвори нові слова»

бадмінтон

дім

?

?

НАВЕСНІ

Навесні збудували будинок. У будинку — великі вікна та балкони.

Коло будинку посадили клумбу. На клумбі красиви білі квіти. А далі росте берізка та бузок. У берізки зелені віти. А у бузку — сині квіти.

За будинком — парк. У парку браті Романко і Бориско з ракетками. Бадмінтон — весела забава надвори.

Гра «Що де росте?»

поле

парк

Бориско посадив бузок.

ДОБРЕ РОБИ — ДОБРЕ БУДЕ

За далекими луками виднівся Ліс. А в Лісу підростав синок — Барвінок. У Барвінку були зелені листки і блакитні квіти. Мандрував Барвінок по землі. І де він побував, там виростав килим із квітів. Навесні Барвінок попросив у тата дозволу:

— Тату, відпусти мене далеко у світ! Буду добрі справи робити!

Відпустив тато сина. Помандрував Барвінок далекими луками. Над ними побачив небо. Воно плакало! І все навколо сумувало.

Подумав Барвінок і придумав!

Дав Небу блакитну квітку — і воно стало блакитним. Все навколо зраділо: Небо, Квіти, Дерева! Зрадів і Барвінок.

Добре робити добрі справи!

СОЛОМ'ЯНИЙ БИЧОК

Були собі дід та баба. Та такі бідні, що нічого не мали.

От баба напала на діда:

— Зроби мені, діду, бичка та осмоли смолою.

— Навіщо тобі бичок?

— Зроби, я знаю навіщо.

Дід зробив бичка, осмолив смолою.

На ранок баба набрала мичок* і погнала бичка пасти. Сама сіла під деревом — пряде кужіль* і приказує:

— Пасись-пасись, бичку, на траві, поки я мички попряду!

Пряла-пряла, та й задрімала...

**Мичка* — пучок конопель або льону, підготовлений для прядіння.

**Кужіль* — нитки для прядіння, які намотані на спеціальний пристрій.

Ь

ЬЬ

шкільне приладдя

Прочитай швидко

н	л	с	з	т	д	р
нь	ль	сь	зь	ть	дь	рь

син — синь

рис — рись

перелаз — перелазь

Гра «Склади слова»

па ль ку ва ка ма то

Гра «Утвори нові слова»

Василько

лис

?

?

ол

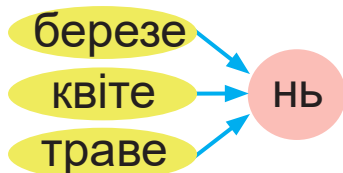
”””

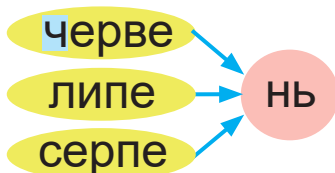
Олень і лось у лісі.

Весна

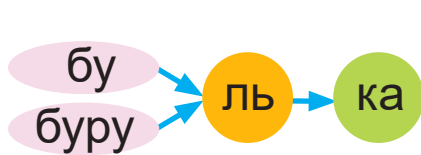
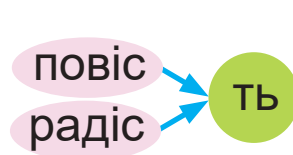
Літо

Осінь

Зима — ?

ль — лі

акварель — акварелі

дь — ді

ведмідь — ведмеді

ВІКТОРИНА «З ЯКОЇ КАЗКИ?»

Рвав дід ... увесь день, а вона сидить у землі ніби пень! (Ріпка)

Зве мати:

— Приплинь, приплинь до мене! (Телесик)

А він з вікна на призьбу, а з призьби у двір.

(Колобок)

Ь О

ьо

природа

Прочитай швидко

нь	ль	сь	зь	ть	дь	рь
ньо	льо	сьо	зьо	тьо	дьо	рьо

день — деньок

він — на ньому

лід — на льоду

пень — пенюк

опеньок

льодяник

мальоване

кольорова

Гра «Ь, стань на місце!»

Дідус.., л..он, син.., міс..т, син..ка, зелен..ка, ліс..

Гра «Відшукай слова»

ільдідусьолпеньокдтльодоксьмільтолень

ольтіньовденьокдтпівеньтсльозимокунь

Гра «Назви́ слова-«навпаки»

осінь — весна

день —

вузькі —

маленьке —

МУДРА СОРОКА

Настав день. Стало світло-світло.

Але... Півень спить. А на ньому примостилась малесенька Лінь.

Так було не один день. Спав не тільки Півень. Спали всі навколо: і Лось, і Олень, і навіть Кріль!

А маленька Лінь рада! Вона стала рости!

Ось високо у небі летить Сорока-Білобока. Вона обурилась:

— Скре-ке-ке! Скре-ке-ке! Пора вставать! День давно настав!

А Лінь у відповідь:

—Тс-с-с... Звірів не буди. А то до тебе прилипну.

Полетіла Сорока-Білобока. Сіла на пеньок. Задумалась. Думала-думала. І придумала!

— У мене висить велика різнокольорова Кулька. Дам Ліні кульку! І тоді...

★ Придумай кінцівку казки.

Й й

Ий

птахи

Прочитай швидко

	й
а	ай
о	ой
е	ей

	й
и	ий
і	ій
у	уй

ій — мій	ай — край
ой — той	ий — злий
ай — дай	ій — свій
ий — мий	ей — клей

Гра «Склади слова»

ви плав рій об ний ус

”

Й

”””

дуб
верба

клен
вербовий

дубовий
кленовий

Вітальї прийшов у сад.

Гра «Назви малюнки»

й с т р

д л ь в й с

д р в й

з в р б й

Слова-підказки: айстра, едельвейс, деревій, звіробій.

Марі

Наді

Докій

Соломій

йка

ка

Анд

Вале

Віта

Анато

рій

лій

сумний — веселий

низький — високий

злий — добрий

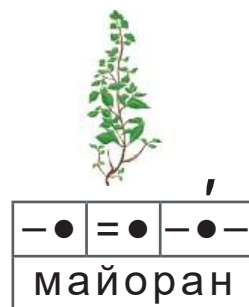
темний — світлий

— Марійко, он новій трамвай, — сказав Андрійко.

— А он тролейбус, — відповіла Марійка.

Й О

й о

квіти

ЙОРЖ

йод
край — крайовий

він — йому
знай — знайомий

район
райони

мільйон
мільйони

медальйон
медальйони

павільйон
павільйони

Йосип
Йосипівна

Гра «Відшукай слова»

ольмийовкрайдтлийумайоранолзнайомий

У ДІБРОВІ

Настала весна. Олена Йосипівна повела свій клас у діброву.

— О-о-о! Красиво! — вигукнув Андрійко.

— Он дуб! Він такий високий і товстий, — промовив Матвійко.

— Лісовий велетень, — сказала Надійка.

— А під дубом красень-боровик. Дозвольте, Олено Йосипівно, його зірвати, — попросив Максимко.

— Будь ласка, Максимку, не зривай. Йому так добре вдома, — відповіла Олена Йосипівна.

На зеленому листку сидів метелик.

— Ой, метелик! Він такий малий, — здивовано промовила Марійка.

— Марійко, метелик спить. Не збуди його, — попросив Кирилко.

Так добре у діброві! Але пора йти додому.

Яя

Яя

ялинка

акація

дерева

Прочитай швидко

ам	ан	ал	ав	ас	ак	ар	ат	аз
ям	ян	ял	яв	яс	як	яр	ят	яз

Гра «Склади слова»

ко блу о на я лі

”””

””

”””

Я → на
Я → рик

Марі → я
Ліді → я

надія — Надія
ярина — Ярина

Юрій — Юрія

Яків — Якова

Анатолій — Анатолія

Андрій — Андрія

Віталій — Віталія

Ярослав — Ярослава

Ялинка — святкове дерево.

Гра «Відшукай слова»

(Підказка: читай без букви і)

іялиінка

ітуія

ДРУЗІ

У парку росте висока Ялинка. Красива, як королева.

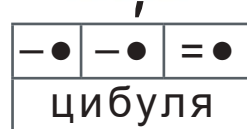
У Ялинка — пріятелька Туя. Вона маленька, скромна.

Якось у Ялинка появилась мрія. Вона уявила: Туя в ялиннику! Навколо високі та низькі ялинка. Соловейко та Дрізд співатимуть пісні.

А Ялинка усім даруватиме яскраві сувеніри. Рада Туя. Рада і пріятелька — висока Ялинка. Як весело в ялиннику! Усі радітимуть!

Яя

городина

Прочитай швидко

на	ла	са	ра	та	да	за
ня	ля	ся	ря	тя	дя	зя
дня	тля	вся	кря	стя	вдя	взя

ня

ння

Соня
варення
на́сіння

тя

ття

Катя
плаття
латаття

ля

лля

Оля
Ілля
рілля

ся

сся

Олеся
колосся
волосся

те → ля
 → лятко

козе → ня
 → нятко

поро → ся
 → сятко

бу → дя
 → ря → к

м → а
 → у → ляр

зна → ння
у́мі →

ялина

картопля

зозуля

цибуля

зяблик

яблуня

ДІТИ В ЛІСІ

Толя, Ілля і Настя милувалися лісом. Вони помітили біля дерев сліди. Толя сказав:

— Подивіться, он сліди лося!

Здаля лунав стукіт.

— А он на дереві дятел, — промовив Ілля.

— Він — лікар для дерев.

— А он калина, — мовила Настя.

— Моя бабуся Леся варила калинове варення, — сказав Ілля.

— А коли буде ряст? — запитала Настя.

— Буде весна — буде й ряст. Ряст — весняна рослина, — промовив Толя.

Як красиво і святково у зимовому лісі!

Методичні рекомендації для вчителя

С. 3. Знайомство зі школою, класом, однокласниками. Вітання і знайомство з однолітками та дорослими, звертання до однокласників. Сюжетно-рольові ігри.

С. 4–5. Поняття про назви істот і неістот. Слова, що відповідають на питання *хто? що?* Практичне розрізнення назв істот і неживих предметів, розподіл слів на групи за питаннями *хто? що?*

С. 6–7. Закріплення вмінь ставити питання до назв істот та неістот. Слухання казки «Колосок», театралізація уривків з опорою на ілюстрації.

С. 8–9. Поняття про ознаки предметів. Слова, що відповідають на питання *який? яка? яке? які?* Порівняння предметів за вказаною ознакою. Інтеграція з природознавством, математикою.

С. 10–11. Поняття про дії предметів. Слова, що відповідають на питання *що робить? що роблять?* Практичне вживання дієслів з назвами істот та неістот. Інтеграція з математикою.

С. 12–13. Поняття про речення. Практичне ознайомлення з реченням. Виокремлення речень з мовного потоку. Аналіз їх за кількістю слів. Складання речень за малюнками.

С. 14–15. Поділ слів на склади. Практичне ознайомлення з поділом слів на склади з опорою на ілюстративний матеріал. Інтеграція з природознавством, математикою.

С. 16–17. Наголос. Наголошений склад. Практичне ознайомлення з наголошеними і ненаголошеними складами. Спостереження за зміною значення слова залежно від наголосу. Інтеграція з основами здоров'я.

С. 18–19. Мовні й немовні звуки. Спостереження за мовними й немовними звуками. Інтеграція з природознавством.

С. 20–21. Голосні та приголосні звуки. Спостереження за вимовою голосних та приголосних звуків. Розрізнення їх на слух, умовне позначення. Інтеграція з основами здоров'я.

С. 22–23. Тверді та м'які приголосні звуки. Спостереження за вимовою твердих і м'яких приголосних звуків.

С. 24–25. Звуковий аналіз простих за будовою слів, умовне позначення їх на письмі. Дидактичні ігри. Інтеграція з природознавством.

С. 26–27. Побудова звукової схеми слова. Дидактичні ігри. Диференційоване читання (тут і далі): учні, які вже вміють читати, опрацьовують вірш повністю; учні, які вивчають букву, відшукують її у вірші (букви, виділені синім кольором). Інтеграція з основами здоров'я, природознавством.

С. 28–29. Звук [а], позначення його буквою «а». Диференційоване читання. Інтеграція з основами здоров'я.

С. 30–31. Звук [у], позначення його буквою «у». Виділення звука [у] словах. Диференційоване читання. Інтеграція з природознавством, основами здоров'я.

С. 32–33. Звук [о], позначення його буквою «о». Виділення звука [о] словах. Складання діалогу. Диференційоване читання. Театралізація уривків казки «Колобок».

С. 34–35. Звук [и], позначення його буквою «и». Виділення звука [и] словах. Інтеграція з основами здоров'я.

С. 36–37. Звуки [м], [м'], позначення їх буквою «ем». Дослідження вимови і порівняння звуків. Розвиток зв'язного мовлення.

С. 38–39. Звук [і], позначення його буквою «і». Читання прямих та обернених складів. Мовні дослідження: буква і як окреме слово; одне слово — різні значення (ківі). Диференційоване читання.

С. 40–41. Звуки [н], [н'], позначення їх буквою «ен». Спостереження за вимовою твердого та м'якого звуків. Утворення словосполучень із прийменником на. Диференційоване читання.

С. 42–43. Звуки [л], [л'], позначення їх буквою «ел». Спостереження за вимовою твердого та м'якого звуків. Мовні дослідження: зміна значення слова від зміни наголосу. Диференційоване читання. Інтеграція з природознавством.

С. 44–45. Звук [в], позначення його буквою «ве». Мовно-логічні ігри. Соціальний розвиток.

С. 46–47. Читання складів, слів з літерою «ве». Спостереження за вживанням займенників він, вона, воно, вони. Мовно-логічні ігри. Диференційоване читання. Соціальний розвиток.

С. 48–49. Звуки [с], [с'], позначення їх буквою «ес». Мовно-логічні ігри. Поняття про читання діалогу в особах. Дослідження мовних явищ: слова, які звучать і пишуться однаково, але мають різні значення.

- С. 50–51. Закріплення знань про звукове значення букви «ес».** Інтонування речень, скоромовок. Мовно-логічні ігри. Диференційоване читання. *Інтеграція з природознавством.*
- С. 52–53. Звук [к], позначення його буквою «ка».** Дослідження мовних явищ. *Соціальний розвиток.*
- С. 54–55. Закріплення знань про звукове значення букви «ка».** Мовне дослідження: роль наголосу в словах. Диференційоване читання. *Соціальний розвиток.*
- С. 56–57. Звук [е], позначення його буквою «е».** Мовно-логічні ігри. Читання речень з інтонацією протиставлення.
- С. 58–59. Звуки [р], [р'], позначення їх буквою «ер».** Утворення нових слів. Дослідження мовних явищ: роль наголосу у значенні слова. Інтонування окличних речень. *Інтеграція з природознавством.*
- С. 60–61. Закріплення знань про звукове значення букви «ер».** Мовно-логічні ігри. Читання тексту «Осокори». Диференційоване читання вірша. *Інтеграція з природознавством.*
- С. 62–63. Звук [п], позначення його буквою «пе».** Робота над правильним вимовлянням глухого [п].
- С. 64–65. Закріплення знань про звукове значення букви «пе».** Мовно-логічні ігри. Робота над уривком казки «Ріпка» (читання, переказ, театралізація). *Інтеграція з природознавством.*
- С. 66–67. Звуки [т], [т']. Позначення їх буквою «те».** Мовно-логічні ігри. *Інтеграція з основами здоров'я.*
- С. 68–69. Закріплення знань про звукове значення букви «те».** Творча робота за змістом тексту (продовжити думку дійової особи). Робота над казкою «Комарик і павук».
- С. 70–71. Звуки [д], [д'], позначення їх буквою «де».** Порівняння вимови глухих [т], [т'] та парних дзвінких [д], [д']. Мовно-логічні ігри. *Інтеграція з природознавством.*
- С. 72–73. Закріплення знань про звукове значення букви «де».** Робота над текстом. Диференційоване читання. *Інтеграція з природознавством.*
- С. 74–75. Звуки [з], [з'], позначення їх буквою «зе».** Порівняння вимови дзвінких [з], [з'] та парних глухих [с], [с']. Мовно-логічні ігри. *Інтеграція з природознавством.*
- С. 76–77. Закріплення знань про звукове значення букви «зе».** Робота над текстом «Друзі». Диференційоване читання. *Інтеграція з природознавством. Соціальний розвиток.*
- С. 78–79. Звук [б], позначення його буквою «бе».** Робота над текстом «Навесні». *Соціальний розвиток.*
- С. 80–81. Закріплення знань про звукове значення букви «бе».** Робота над текстом «Добре роби — добре буде». Слухання казки «Солом'яний бичок», театралізація уривків. *Соціальний розвиток.*
- С. 82–83. Буква ь «знак м'якшення», позначення нею на письмі м'якості попереднього приголосного.** Порівняння вимови твердих та м'яких приголосних звуків. Дослідження ролі ь.
- С. 84–85. Буквосполучення «ьо».** Розвиток швидкості читання. Мовно-логічні ігри. Розвиток мовлення.
- С. 86–87. Звук [й], позначення його буквою «йот».** Мовно-логічні ігри. Читання діалогу.
- С. 88–89. Буквосполучення «йо».** Мовно-логічні ігри. Читання тексту в особах. *Інтеграція з природознавством.*
- С. 90–91. Буквосполучення [йа], позначення його буквою «я».** Мовно-логічні ігри. Складання діалогу. *Інтеграція з природознавством. Соціальний розвиток.*
- С. 92–93. Буква «я», позначення нею м'якості попереднього приголосного і звука [а].** Дослідження складів, у яких буква я стоїть після приголосного. Мовно-логічні ігри. *Інтеграція з природознавством.*

Використана література та інтернет-ресурси

- Уривки за мотивами українських народних казок «Колосок» (с. 7), «Заєць і їжак» (с. 27), «Колобок» (с. 33), «Лисичка і Журавель» (с. 35), «Ріпка» (с. 64), «Коза-дереза» (с. 77), «Солом'яний бичок» (с. 81) — <https://web.archive.org/web/20180727115753/https://kazky.org.ua/zbirky/ukrajinsjki-narodni-kazky>
- С. 5.** М'ястківський А. Цуцик — <https://web.archive.org/web/20180727105522/https://mala.storinka.org/>
- С. 9.** Горєва Є. Впиймай копір — <https://web.archive.org/web/20180727105602/http://nvk9-sumy.ukrosvita.org/virshi-pro-kolori-ta-hudozhnye-priladdya/>
- С. 11.** Король П. Кожух — <https://web.archive.org/web/20180727111036/http://abetka.ukrlife.org/korol1.html>
- С. 13.** Возіанов М. Цирк — <https://web.archive.org/web/20180727111214/http://nash-sovet.com/deti/dlya-ditey/virshi-dlya-ditey.html>
- С. 15.** Поклад Н. (уривок) — <https://www.facebook.com/soroka.biloboka/posts/509481709252426:0>

- С. 17. *Вознюк Л.* Лічилка.
 С. 19. *Січовик І.* «Що чує зайчик» — <https://web.archive.org/web/20180727113813/http://www.kraskizhizni.com/edu/verse/849-hto-krychyt-kukuriuku>
 С. 21. *Радушинська О.* Абетка до школярика-пішохода — https://web.archive.org/web/20180727113919/http://abetka.ukrlife.org/ab_pishoxoda.html
 С. 23. *Усач Г.* Піжмурки — <https://web.archive.org/web/20180727114331/http://abetka.ukrlife.org/usach.htm>
 С. 25. *Поклад Н.* Ще не накупався // На веселій вулиці (збірка віршів для дітей) / Н. Поклад — К. : АБІАЗ, 2014. — 40 с.
 С. 29. *Вознюк Л.* Абетка — https://web.archive.org/web/20180727114441/http://abetka.ukrlife.org/abetka_voznyuk.htm
 С. 31. *Вознюк Л.* Мандрівна лічилочка — https://web.archive.org/web/20180727114530/http://abetka.ukrlife.org/lich_voznyuk.htm
 С. 37. *Перелісна К.* Дуже люблю — <https://web.archive.org/web/20180727114613/http://doshkolenok.kiev.ua/stihi-o-mame/356-virshi-pro-mamu.html>
 С. 39, 41. *Гринько В.* Букварик-веселик — <https://web.archive.org/web/20180727114715/http://abetka.ukrlife.org/bukvaryk.html>
 С. 43. *Фалькович Г.* Абетка — http://abetka.ukrlife.org/ab_falkovych.html
 С. 51. *Сухомлинський В.* «Дід Осинник» — <https://web.archive.org/web/20180727114815/https://derevo-kazok.org/did-osinnik-v-suhomlinskij.html>
 С. 55. *Вітько В.* Наша Настя невелика — <https://web.archive.org/web/20180727121728/http://chytanka.com.ua/ebooks/index.php>
 С. 61. *Сорока П.* Хатка — <https://web.archive.org/web/20180727114952/http://abetka.ukrlife.org/soroka2.html>
 С. 65. *Камінчук А.* Ось яка родина — <https://web.archive.org/web/20180727115038/http://nash-sovet.com/deti/dlya-ditey/virshi-dlya-ditey.html>
 С. 73. *Возіянов М.* Дударик — <https://web.archive.org/web/20180727115038/http://nash-sovet.com/deti/dlya-ditey/virshi-dlya-ditey.html>

Навчальне видання

Кравцова Надія Михайлівна, Придаток Ольга Дмитрівна

Українська мова

Буквар

У 2-х частинах

Частина 1

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Редактори: *Леся Вознюк, Галина Сапун*

Літературний редактор *Інна Атаманюк*

Верстання: *Дарія Янік*

Художники: *Олександр Курило, Юлія Литвин, Людмила Ткач,*

Олена Сажко, Оксана Корнєєва, Світлана Бедна, Олена Демчак

Дизайн обкладинки: *Олена Демчак, Світлана Бедна*

Формат 70×100/16. 7,78 ум. др. арк., 6,61 обл.-вид. арк. Тираж 20701. Замовлення № 0218171

Видавець Редакція газети «Підручники і посібники».

46000, м. Тернопіль, вул. Поліська, 6а. Тел.: (0352) 43-15-15; 43-10-21.

Збут: pip.ternopil@ukr.net Редакція: editoria@i.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи

до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції

серія ДК № 4678 від 21.01.2014 р.

Книга-поштою: а/с 376, Тернопіль, 46011.

Тел.: (0352) 42-43-76; 097-50-35-376

pip.bookpost@gmail.com

Віддруковано у Державному видавництві "Преса України"

03047, м. Київ, просп. Перемоги, 50

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №310 від 11.01.2001р.